

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXI.

V Celovcu, 23. oktobra 1902.

Štev. 43.

Idimo volit!

Zopet je treba kmetom iti k volitvi! Za koga? Za duhovnike, kakor pravijo nasprotniki? Ne, nikakor ne, za sebe naj gre vsakteri. Bolj kot katera druga dežela toži Koroška nad prežalostnimi gospodarskimi razmerami. Kdo jim je kriv? Duhovniki? Liberalci imajo sicer navado, vse zlo na svetu pripisovati duhovnikom! Desetino, robot, nesrečne vojske, svinjsko kugo, vsemu, vsemu so duhovniki krivi — v deželi kjer je bil do zdaj med 34 poslanci en sam duhovnik (poleg škofa, ki ima za se vedno pravico prihajati v deželni zbor). Ne, duhovniki niso krivi žalostnih razmer, kriva jih je stranka, ki svojevoljno razpolaga s premoženjem vse dežele, in ta stranka ni krščanska. Slovenci se volite veseliti! Če se je do zdaj malo doseglo, bo v bodočnosti drugače. Kajti zdaj nismo več sami, proti liberalni pošasti nastopajo tudi krščanski Nemci z veliko odločnostjo, med Nemci raste krščansko misleča stran in liberalni zmaj se bo imel zdaj braniti in vsipati svojo strupeno sapo na dve strani. Zato pogumno kot en mož idimo k volitvam!

Nova volitev.

Dobili smo novo volilno postavbo, po kateri bo volitev tajna in neposredna. Do zdaj je moral volilec voliti volilne može; in voliti jih je moral javno, ker je moral glasno povedati imena dotičnih mož. Zdaj voli vsaki takoj poslanca. Kdor voli g. Grafenauerja, napiše na list ime Grafenauer, in ta list oddá, brez da bi ga bilo treba komu prikazati. Imena na volilnem listu naj ne bodo prečrtana, ali popravljena. Komur se je volilni list zamazal, naj tirja pri volitvi drugega. Ni treba, da bi bil na listku podpisan lastnik, ampak napiše se samo natančno ime poslanca.

Voli se pri občini, in ni več treba, kakor so liberalci hoteli, da bi kmetje hodili Bog vé kako daleč. Vsaka občina je za-se volilni kraj.

Koliko je poslancev?

V deželnem zboru bodo zdaj: Knezoškof in 42 poslancev.

10 poslancev volijo veleposestniki, I. oddelek ali razred.

13 poslancev volijo mesta, II. oddelek ali razred.

15 poslancev volijo kmetске občine, III. oddelek ali razred.

4 poslanci se volijo od vseh vkup, IV. oddelek ali razred.

Volitev v kmetских občinah.

Kmetске občine so razdeljene v 12 volilnih okrajev: Celovška okolica in Borovlje. 2. Volšberg-Št. Lenart-Št. Pavel. 3. Beljak-Rožak-Paternijon volijo po dva poslancev. 4. Trg (Feldkirchen). 5. Šent-Vid-Svinec. 6. Breže-Althofen in Krka. 7. Velikovec-Dobrlavas. 8. Pliberk-Železna Kapla. 9. Trbiž-Podklošter. 10. Šmohor-Kotiče. 11. Špital-Greifenburg-Winklern. 12. Gmünd-Millstatt-Zgornja Bela volijo po enega poslanca.

Slovenci se udeležé volitev v okrajih: 1. Celovec-Borovlje, kjer volimo dva. 2. Beljak-Rožak-Paternijon, tudi dva. 3. Pliberk-Železna Kapla voli enega. 4. Velikovec-Dobrlavas enega. 5. Trbiž-Podklošter tudi enega poslanca.

Slovenci v Šmohorski in Svinški sodnji volijo s katoliškimi Nemci enega, v Št. Pavelski dva poslancev.

Kdo ima volilno pravico.

Volilec je vsak avstrijski državlján, ki je 24 let star ter plača najmanj 5 kron cesarskega davka ali pa ima sicer volilno pravico v občini. Vsakdo voli le enkrat in sicer tam, kjer stanuje. Tako se voli v III. oddelku za kmetске občine.

Kaj je s IV. oddelkom ali razredom?

V IV. (splošni) kuriji volijo: 1. sodnije Celovec-Velikovec-Dobrlavas-Pliberk-Železna Kapla enega poslanca. 2. Št. Vid-Svinec-Althofen-Krka-Breže-Volšberg-Št. Pavl-Št. Lenart enega. 3. Špital-

Trbiž-Podklošter-Rožak-Borovlje enega. 4. Špital-Gmünd-Millstatt-Zgornja Bela-Greifenburg-Winklern-Šmohor-Kot-Feldkirchen enega.

V ti volilni kuriji voli vsakteri moški, ki je 24 let star in stanuje vsaj že eno leto v kraju, kjer hoče voliti. Kmetски volilci smejo tedaj dvakrat voliti: enkrat v kmetски, drugokrat v IV. (splošni) kuriji.

Kdo ne sme voliti?

Volilne pravice nima: 1. Kdor je bil kaznovan zaradi tatvine, izneverjenja, goljufije ali kakega hudo delstva. 2. Osebe, ki so prišle v konkurz, dokler pravda ni poravnana.

Kdor dobiva podpor iz javnih ali občinskih blagajn, ali kdor živi ob javnih podporah.

Med te podpore se ne štejejo doneski bolniških in drugih društvenih zavarovalnic in štípendij.

Volilne pravice nimajo vpokojeni častniki, vojaški duhovniki in druge osebe vojaškega stanu.

Zapisnik volilcev.

Občina napravi zapisnik volilcev za vsakteri volilni oddelek. Vsakteri volilec naj pogleda, ali je v zapisniku, ali ga ni. Občina bo povsod naznala, kedaj so zapisniki zgotovljeni. Ta zapisnik si vsakteri volilec lahko pregleda in tudi prepíše.

Lahko se zgodi, da je v zapisniku kdo zapisan, ki nima pravice, ali pa je kdo izpuščen, ki bi moral biti naveden. Proti temu sme volilec ugovarjati.

Kako se naj volilni zapisnik popravi?

Če je v volilnem zapisniku kdo naveden, ki nima volilne pravice, lahko ugovarja vsaki volilec; če je kdo izpuščen, mora napraviti ugovor.

Volilni zapisnik je razporežen 14 dni; kedar je ta čas minul, se ne dá več ugovarjati proti zapisniku.

Kako se napravi reklamacija (ugovor)?

Ugovor se ali ustmeno pové v občinskem uradu in župan ali tajnik ga mora zapisati v protokol. Napravi se pa pismeno tako:

C. kr. okr. glavarstvo v Velikovecu!

Zunaj: Peter Lončar, posestnik, tirja svojo volilno pravico za IV. kurijo.

Znotraj: Kakor se izvidi iz krstnega lista, rojen sem dné 1. januarja 1865 v Lovankah; posedam tam Kamnarjevo posestvo, od katerega plačam čez 8 kron davka. Na tem domu sem že čez eno leto, zato bi moral biti vpisan v volilnem zapisniku. Ker se to ni zgodilo, prosim; C. kr. okrajno glavarstvo v Velikovecu naj zaukaže, da pride moje ime v zapisnik.

Peter Lončar, posestnik.

Ugovor se ne kolekuje.

Če okrajno glavarstvo ugovoru ne ugodí, se napravi v treh dneh priziv na deželno vlado. Na c. kr. deželno vlado v Celovcu.

Peter Lončar, kmet v Lovankah, ugovarja proti odloku c. kr. okr. glavarstva v Velikovecu od dné 1. novembra 1902, št. 333.

Kakor se izvidi iz priloženega odloka c. kr. okr. glavarstva, se moji tirjati, da se sprejemem v volilni zapisnik, ni ugodilo.

Proti temu odloku napravim priziv in prosim: C. kr. deželna vlada naj ugodí mojemu prizivu in naj naroči občinskemu predstojniku v Dobrlivasi, da me zapiše v volilni zapisnik.

Peter Lončar, posestnik.

Legitimacije.

Vsakteri volilec dobi od občine na dom listek, na katerem je zapisano ime, potem kraj, dan in ura volitve; s tem listkom vsakdo izkaže, da ima volilno pravico. Poleg legitimacije, dobi vsakdo volilen listek.

Legitimacija se mora vzeti seboj k volitvi, volilni listek, ki si ga izgubil, dobiš lahko drug od volilne komisije.

Legitimacije spisuje in doloži kmetским občinam okrajno glavarstvo.

Volilni listki.

Le tisti volilni listki so veljavni, ki imajo občinski pečat. Kdor 24 ur pred volitvijo ni dobil listka in legitimacije, naj si jih dobi v občinskem uradu.

Volilna komisija.

V kmetских občinah pride v volilno komisijo 5 mož:

1. župan, ali njegov namestnik;

2. dva volilca, ki jih imenuje občinsko predstojništvo;

3. dva volilca, ki jih imenuje volilni komisar.

Če ni dosti volilcev, da bi se sestavila komisija, vodi volitev komisar sam.

Kaj ima komisar opraviti?

Komisar naj skrbi, da bo volitev mirna in da se vse postavno vrši. Ker se volitev vrši v vseh občinah ob enem, bo okrajno glavarstvo imenovalo komisarjem zaupanja vredne može: župnike, uradnike, učitelje, zdravnike i. dr.

Vstop v volilno sobo.

V volilno sobo ustopiti ima vsakdo pravico, ki ima legitimacijo.

Predsednik volilne komisije.

Volilna komisija voli z listki svojega predsednika; če bi pri ti volitvi dobila dva enako glasov, se določuje z žrebanjem. Voljeni predsednik prevzame zapisnike volilcev in zapisnik glasovanja, ki ga mora popred župan pripraviti.

Če kmet Lončar oddá svoj listek, se njegovo ime zaznamuje v volilnem zapisniku, ob enem pa zapiše znova v drug zapisnik, da se mora konečno glasovanje zadostno nadzorovati.

Predsednik volilne komisije ima ljudem volitev razložiti; on naj pazi, da predloži vsakdo legitimacijo; iz legitimacije prebere glasno volilčevo ime, sprejme volilni listek in ga položi v volilni koš. Po končani volitvi se glasovi štejejo in uspeh takoj naznani. Na glavnem volilnem kraju se bodo potem šteli glasovi vseh občin in se bo prikazalo, kdo je voljen.

Kaj pa ima volilna komisija opraviti?

Volilna komisija oddá najprej svoje glasove; en ud komisije potem glasno kliče volilce po vrsti v volilnem zapisniku zapisane k volitvi; kdor pride pozneje, voli pozneje; komisija pa tudi lahko pusti ljudi voliti po vrsti, kakor pridejo.

Če se pri kaki osebi dvomi, ali je volilec, ali ne, odločuje komisija o njegovi volitvi in proti ti določbi ni priziva.

Ko so vsi oddali listke, se začne šteti; glasove štejeta dva vsaki na svojem zapisniku tako da se zapiše ime moža, ki se voli poslancem in pri vsakterem novem glasu se pripíše druga številka 1, 2, 3, 4 itd. Če so na volilnih listkih imena, o katerih se dvomi, katero osebo naj zaznamujejo, bo komisija odločevala o veljavi teh imen.

Pazite na čas volitve!

Vsaki volilec mora vedeti dan, kraj in uro, kedaj se volitev končá. Če je volitev določena na čas od 1. do 4. ure in kdo pride ko je 4. ura že minula, ne bo več smel voliti; da pa voli, kdor je prišel že pred 4. uro, a ni prišel popred na vrsto. Volilec naj ne postaja zunaj, naj gre, predno se čas končá, v volilno sobo.

Volilni listki.

Na volilnem listku mora biti natančno zapisano ime poslanca, a ni treba, da bi ga pisal volilec sam, piše ga lahko vsakdo. Ni dosti, da se n. pr. piše Franc Grafenauer, pisati se mora Franc Grafenauer, posestnik na Brdi. Kjer se piše dvoje imen, se ne sme eno in isto ime dvakrat zapisati, ker bi vkljub temu ime le enkrat štelo. Le tisti volilni listki so veljavni, ki jih vlada izda. Listek se zloži in nikdo nima pravice pogledovati vanj.

Ugovarjanje naravnost pred volitvijo.

Če je kdo izgubil volilno pravico v času pred volitvijo in potem ko je bil volilni zapisnik že raz-

tega je imel vlak 13. t. m. zjutraj precejšnjo zamudo. Isti dan zvečer, ko se je vozil vlak iz Železne Kaple, je zadnji veliki tovorni voz iz tira skočil, in le po napornem delu so ga spravili zopet nazaj. Sicer pa vozi „fik-fik“ redno svojo pot.

Spodnji Dravograd. („Národni dom.“) Novopopravljena posojilniška hiša — naš „Národní dom“ ob koroško-štajerski meji — se bode blagoslavljala v nedeljo dné 26. t. m. ob 3. uri popoldne. Po končanem cerkvenem obredu napravi katoliško politično društvo shod, katerega se bodejo udeležili odlični národnjaki. Dva radoslíšana govornika, č. g. kanonik Weiss in g. poslanec Grafenauer, bodeta nastopila in šmihelski pevci in tamburaši bodejo udeležence slovensosti kratkočasili. K obilni udeležbi vabi *posojilniški odbor.*

Guštanj. (Naš kolodvor.) Z veseljem smo pričakovali, da se novo sezidani kolodvor odpre s 1. oktobrom t. l. A smo se močno varali; pozabili smo že, da je južna železnica jako varčna, zato čaka na 1. januarij prihodnjega leta, ko bodo vozni listi podraženi. Privoščili bi pa slavnej železniškeje gospódi, da bi ostala enkrat tudi v dežju in čakala na vlak, potem bi se morda usmílila tudi prostega ljudstva!

Možica. (Odlíkovanje.) Dne 12. oktobra t. l. vršila se je pri nas redka slavnost. Za 55letno zvesto službovanje odlikovan je bil s srebrnim zaslužnim križcem rudarski blagajnik g. Priester. G. rudarski glavar je poudarjal njegovo zvestobo in goreče službovanje, na kar mu je g. okrajni glavar velikovski izročil srebrni zaslužni križec. Ginjenim srcem se je starček zahvalil za odlikovanje. S trikratnim „slava“-klicem na Nj. Veličanstvo Franca Josipa zasvirala je rudarska godba cesarsko pesem, na kar se je slavnost zaključila. G. odlikovancu pa kličemo: Na mnoga leta!

Škocijan. (Odgovor.) Krščanskim Slovencem pa tudi katoliško mislečim Nemcem skrajno sovraženi list „Freie Stimmen“ je prinesel dné 11. oktobra t. l. to-le novice: „Na najbolj surov in neumnen način so pokazali »Rimci« (»Römlinge«) zadnjo nedeljo svoje sovraštvo proti Nemcem, na nekem — »taboru«, ki se je vršil v nekem kraju velikovškega okraja (na desnem bregu Drave). Po običajnih štuntarskih govorih so zborovalcem kazali staronemški klobuk, volovsko kožo in sulico ter pri tem zasmehovali Germane. Nazadnje so postavili na mizo izpraznjeno bučo, napolnjeno s slamo, češ: to je »nemška glava«; pri tem se je množica z najhujšim zaničljivim smehom zabavala. Najlepše je, da je pri tej veselici sovraštva in neumnosti, bilo do 20 duhovnikov iz celega okraja. Med tem ko se »heckaplani« po nemških krajih na vsi moč trudijo, pridobiti si naklonjenost kmetskih volilcev, smešijo drugi rimski duhovniki na nezaslišan način nemško ljudstvo, ki je seveda prevzvišeno nad štuntarskimi šalami takih Kristusovih služabnikov. Daleč smo prišli na Koroškem.“ — Tako piše omenjeni list. Kaj ne? „Sakradibiks“ smo jih zopet dali te „bindšarje“ in črne f...“. Le počasi! Zdi se nam vsa stvar preneumna, skoraj ne vredna, da bi odgovarjali. Pa za zabavo si oglejmo od bližje dopis in dopisnika. — Daleč smo prišli na Koroškem, to je res. Toda najdalje so prišli nemško-liberalni listi, kar zadeva laži in zavijanja. Tako trepastih lažij ni stuhtal niti lažnjivi kljukec, ki je bil vendar mojster v laži in zavijanju. Tudi v tem dopisu je vse ali zlagano ali pa zavito. Zakaj nam dopisnik izrečno ne pové krajevnega imena, kjer se je vršil tabor, zakaj nam tudi ne pové imena tistega, ki je zborovanje priredil, zakaj samo namigava? — „Tabor“ se je vršil v Škocijanu pri Majerju, in tisti, ki ga je priredil, je bila Ciril in Metodova podružnica za Škocijan in okolico. Poleg letnega običnega zbora se je obhajala tudi papeževa jubilejna slavnost. Dopisnik omenja štuntanja zoper Nemce. Dovolj imamo prič, da se ni omenila niti jedna žaljiva beseda zoper Nemce. Šuntal ni g. kanonik Weiss, ki je mirno in stvarno govoril o delovanju papeža Leona XIII. in o blagodejnim vplivu katoliške cerkve za razne národe; šuntal ni mladenci Pušnikov, ki je navzočo mladino navduševal, naj išče pravega napredka v čitanju dobrih knjig in nazadnje napil cesarju. Šuntal proti Nemcem tudi ni domači kaplan, ko je razlagal novo volilno postavo. Nasprotno je omenjal, da poslanci nemško-liberalne večine niso samo storili krivice krščanskim Slovencem temveč tudi katoliškomislečim Nemcem, svojim lastnim rojakom. Razdelili so krivično volilne okraje tako, da tudi katoliški Nemci ne morejo zmagati s svojimi poslanci proti liberalcem, ker morajo voliti skupaj z okrajci, ki so po večini liberalni. Če se resnica pové, se ne šunta. Šuntal proti Nemcem tudi „Ožbej“ ni. Povedal je sicer precej zasoljenih, pa one niso bile namenjene Nemcem, temveč tistim Slovencem, ki so bili rojeni od slovenske matere, pa zaničujejo vero in jezik slovenskih starišev. Morda je dopisnik tudi pri teh, zato pa ga je zažgalo; resnica v oči bóde. „Štrigljaj“ je Ožbej nemškutarje, izdajalske Judeže, katerih glava je radi zaslepljenosti podobna izpraz-

njeni buči, napolnjeni s slamo. Saj ti ljudje ne spoznajo, kje in kako jih Nemci, ki jih potrebujejo, vodijo za nos, in kako jih oni sami zaničujejo. Na mizi torej ni bila podoba nemške, temveč nemškutarke glave. Dopisnik ga je gotovo moral imeti pod kapo, bil je pošteno „fajhten“, ali pa ga je kdo „nabarbal“, zakaj na zborovanju ni bilo do 20 duhovnikov, temveč samo šest. — Kedar boste torej gospodine dopisnik v „Freie Stimmen“ zopet hoteli kaj poročati o škocijskem ali kakem drugem zborovanju, prosite ponižno za razum, da ne razumete napačno govorov. Potem pa malo manj pogledite v „glazek rumeni“, da ne boste vsega videli po trojno. Nazadnje pa vedite, da hočemo v Škocijanu, kjer prebiva verno slovensko ljudstvo, zborovati še večkrat, če nam Bog zdravje in srečo dá, naj je dopisniku potem prav ali ne! — Vprašamo še, ali ni to štuntarija, če nekateri visoki gospodje iz Velikovca in Dobrlevasi zamerijo in zabavljajo g. Majerju, da v njegovi gostilni zborujejo Slovenci. G. Majer je pameten dovolj, da se na take neumnosti ne ozira. Gospodje, vprašamo pa Vas, kje bi bili Vaši dobro rejeni trebuški, če bi ne bilo slovenskega ljudstva, če bi Vam ono ne nosilo težko prisluženega denarja! Slovensko ljudstvo po Vašej misli sme polniti Vaše žepe, na svojej zemlji pa pravice imeti ne sme. Se motite!

Št. Peter pri Velikovcu. (Shod), katerega je naša podružnica sv. Cirila in Metoda za Velikovec in okolico dné 19. t. m. v proslavo papeževe 25-letnice v tukajšnji gostilni pri Dürnwirthu napravila, se je prav dobro obnesel. Udeležba je bila jako dobra, tako da je bila zborovalna soba natlačena polna in mnogo jih je moralo stati pred durmi. Posebno moramo pohvaliti globasniške rodoljube in rodoljubkinje, ki se niso zbili dolgega pota in se jih je pripeljalo celih 22 na treh z drevesci okrašenih vozovih na naš shod. Slava jim! Slavnostni govor je prav izborno govoril g. kanonik Weiss, ob koncu govora pa klostersko-grebinjski pevci navdušeno zapeli papeževo himno. Udnine se je nabralo za naš kraj prav lepa svóta 25 kron 70 bel. Po shodu se je razvila jako živahna prosta zabava, pri kateri se je igrala tombola, ki je s 35 lepimi, jako šaljivimi dobitki vzbudila mnogo smeha, pevci pa so vmes jako krasno peli. Shod je napravil na udeležence najboljše utis. Vsem udeležencem, se sebeno pa vrlim klostersko-grebinjskim pevcem, ki vse naše shode s svojim izbornim petjem pospešujejo, izrekamo presrečno hvalo. Bog jih živi!

Št. Peter pri Velikovcu. (Volilni shod.) Po sklepu podružničnega shoda dné 19. t. m. v tukajšnji Dürnwirtovi gostilni napravil se je z ozirom na predstoječe deželnozbornske volitve volilni shod, kateremu je predsedoval ruški župnik g. Volavčnik. Kratkot se je razložil volilcem nov volilni red in proglasil se je kandidatom za tretjo kurijo za naš okraj Velikovec-Dobervlasas č. g. Valentin Podgorce, vikarij Marijanišča v Celovcu. Gospod kandidat je naš rojak, doma v tukajšnji občini pri sv. Neži. Nadarjenost njegova je obče znana, kako pa mu je prospeh kmečkega stanu pri sre, pokazal je naj-sijajniše z ustanovitvijo gospodarske zadruge v Sinčivasi. Kandidaturo č. g. Podgorca vzeli so navzoči volilci s splošnim odobravanjem na znanje. Nasprotni kandidat v našem okraju je znani „bauernbunar“ V. Plešivčnik, p. d. Tempohar na Rudi, ki je bil že pri več deželnozbornskih volitvah naš nasprotni kandidat. Našincem, ki poznajo oba kandidata, ne more volitev težka biti. Slovenski rodoljubi Velikovsko-Dobervlaskega okraja, dné 10. listopada t. l. bodo oči vseh koroških Slovencev na vas obrnjene; torej pridite vsi na volišče, da bo zmagala naša krščansko-slovenska stvar!

Globasnica. Kar je bila do sedaj javna tajnost, to smemo zdaj vsem glasno povedati, kdo nas po nemško-nacionalnih protiverskih časnikih napada, kdo da dela nemir in hujska. Dobili smo v roke odprt listek, na katerem je sestavljen članek za tak nasprotni list; izročili smo ta listek*, ki po svoji pisavi izda pisalca, prejšnjemu gospodu kaplanu, da bo vedel, kdo ga je napadel, kdo mu predbacival, da zanemarja krščanski nauk. Če je ta dopisun le še nekoliko pošten, mora vedeti, kaj ima tisti storiti, ki koga obrekuje. Bomo videli, kakšen kruh bo iz te moke!

Iz Spodnjih krajev. (Kandidat Janez Edelmanna iz Libelč.) „Dobro bi bilo za naše kraje, če bi prodrli in bil izvoljen poslanecem ta gospod,“ tako meni „Štajerc“ v zadnji številki. Pa mož, ki ga priporoča list, iz katerega se izliva sama peklenska zloba in grdoba, in je posebno svojo umazano zadnjo številko zopet vlačil po smrdeči gnojnici, tako, da je pošten človek sploh v roke prijati ne more in jo mora s studom vreči proč, — tak mož poštenih, še nespridenih, krščanskih slovenskih kmetov zastopati ne more in tudi ne sme. To, dragi kmetje, hočemo tudi pokazati pri prihodnjih volitvah! Naj bodo bodoče volitve obenem tudi glase protest in očitveni izraz našega naj-

*Zdaj leži pri uredništvu „Mir-a“ na ogled; pričakujemo, da ga pride g. Pala gledat!“ Op. ur.

večjega ogorčenja proti zlobni pisavi tega nevernega lističa, ki nas tako globoko žali v naših najsvetejših zadevah: v veri in narodnosti! Kmetje, pridite vsi na volilno bojišče; polnoštevilno nastopite; nikdo naj ne izostane! Gre se ne samo za koristno, ampak tudi res za sveto stvar; kajti zdaj velja pokazati, da je Spodnja Koroška še katoliška in slovenska in da si to svoje dobro ime tudi še ohraniti hoče.

Kotmaravas. (Podružnica sv. Cirila in Metoda za Kotmarovas in okolico) imela je 19. oktobra svoj letni občni zbor na Ilovljah. Vreme ugodno, udeležba prav obilna, dvorana natlačena. Prišli so tudi nasprotniki, ki so se pa od začetka dostojno vedli. Po pozdravu predsednika g. Prosekarja poročal je g. blagajnik Štih. Dohodkov bilo je 35 kron 68 vin., stroškov 33 kron 45 vin. Govoril je nato g. Ivan Smolej, kanonik iz Gospešvete, o zahtevah slovenskega ljudstva glede šole. Da, zahtevati moramo šolo: versko, národno in primerno ljudskim potrebam. Da to sčasom dosežemo, treba jedinstvo, posebno pri volitvah. G. Rotter iz Kotmarevasi je pokazal, da je cerkev bila prva in je še vedno, ki je skrbela in še skrbi za šolstvo. Govoril je prepričevalno; sledilo je splošno odobravanje in ploskanje. Med posameznimi govori igrali so vrli celovski tamburaši. Igranje občudovali so tudi Nemci, ki so ta dan kljub hujskanju listov „Freie Stimmen“ in „Kärntner Nachrichten“ dobili o Slovincih ves drug pojem. Izvoljen je bil zopet star odbor, nabiranje doneskov doneslo je tudi lepo svotico 29 kron 40 vin. Predsednik zaključil je shod, na kar so tamburaši zasvirali cesarsko pesem, pri kateri so vsi zborovalci vstali in peli cesarsko pesem; obsedeli so navzoči Nemci in pokazali s tem svoje mišljenje. Ogorčeni bili so kakor umevno, vsi; za prepotreben pouk se jim je pa poskrbelo. — Nato vršilo se je zborovanje po § 2.

Sele nad Borovljami. (Tamburaško društvo.) Zapustil sem prijazno Rožno dolino ter se napolnil v lepo planinsko vas Sele, da preživim med svojimi znanci nekaj ur. Posebno pa me je gnala radovednost, kako napreduje novo ustanovljeno tamburaško društvo. In res, še isti večer imel sem priložnost, poslušati pod visoko Košuto milodoneče glasove tamburic, na katere so kaj spretno udarjali mladeniči pod vodstvom izvrstnega občinskega tajnika g. Juga. To društvo se je ustanovilo o veliki noči, si nabavilo vsa godala in sedaj že prav dobro napreduje. Naučili so se že čez 20 komadov. Sicer je mnogo truda, toda le krepko naprej, to bode minulo in sladek bo sad vašega truda. Pri teh vspehih bode mogoče društvu kmalu nastopiti javno in tam naj dobi novega navdušenja za nadaljno delovanje. S tem se bo pa navduševalo tudi ljudstvo, da se bo bolj zavedalo svoje národnosti in vedno bolj ljubilo svoj milo materni jezik. Novemu društvu, posebno njihovemu dičnemu vodji, želimo prav mnogo sreče in vspeha!

Sv. Višarje. (Služba božja) na sv. Višarjah prenehala je kakor navadno z rožnovensko nedeljo. Tujih duhovnov je prišlo 170, obhajancev je bilo 20.730. Mil. g. škof ljubljanski, dr. Anton Jeglič, se je jako pohvalno in laskavo izrazil o skrbi naše duhovščine za romarje.

Zabnice. (Slovenska posojilnica.) Davni in nujni potrebi odpomoglo se je zadnji čas in ustanovila se je slovenska posojilnica. Da je bil res že skrajni čas, kažejo nasprotni listi, ki kar besni napadajo novo ustanovljeno slovensko posojilnico. Veseli nas ta razvoj v gospodarskem življenju med kanalskim prebivalstvom; želimo ji obilo vspeha, da bo lahko delovala v korist našega ljudstva.

Duhovske zadeve. Župnija Št. Lipš pri Rajneku podeljena je č. g. Volbenku Serajniku, provizorju Tinjske nadžupnije. — Razpisani ste do 18. novembra l. l. župniji Št. Jurij pod Strاسبurgom in Djekše (sooskrbuje tudi Knežo). — Župnijskega izpita od 7. do 9. oktobra vdeležili so se gg. kaplani: Pavel Kayser iz Trga, Mavricij Müller iz Trga, Franc Neuwirther iz Št. Vida, J. Schwabl iz Glodnice; provizorji gg. J. Kukačka iz Koprivne, Franc Mažir iz Šmarjete, Franc Hafner v Arijah in Hubert Pietschnig, katehet na meščanski šoli v Volšpergu.

Ogled železne proge skozi Karavanke vršil se bode pod vodstvom c. kr. deželno-vladnega svetnika Grabmayra, da se doženejo odkupi posestev, da se določijo varnostne naprave zaradi ognja itd., koncem oktobra. Začeli bodo 24. oktobra pri kolodvoru c. kr. državne železnice v Celovcu in končali 4. novembra pri hudourniku Suha v občini Podgorje.

Zalosten pogled. Pretečeni teden tirali so štirje orožniki trinajst mladeničev, ki so bili na dalje časa obsojeni v zapor zaradi hudodelstva, vkleknjene iz Celovca v Maribor in Karlovo pri Gradcu. Vedno pogosteje se vidijo taki žalostni sprevidi po mestu.

Rusko-kitajska zveza. Ko so lanskega leta Angleži sklenili zvezo z Japonsko, norčevalo se je angleško časopisje z Rusi, meneč, da so Angleži sedaj jedini gospodarji na skrajnem vzhodu. Kaj bodo ti umazani politični krošnjari zdaj rekli, ako se uresniči vest, katero javlja ruski list „Novoje Vremja“, novica namreč, da je sklenjena med Rusko in Kitajsko zveza, vsled katere se Rusija zavezuje, iti Kitajski z orožjem na pomoč, ako bi Kitajsko napadla kaka druga država? Kaj porečejo Angleži k temu, ako se uresniči vest, da je vsled te pogodbe Kitajska prepustila v popolno last Rusiji okrajino Tibet?

Naša gospodarska organizacija.

Gospodarska zadruga v Sinčivasi.

Dovazanje fižola. Pri odborovi seji v nedeljo popoldne smo videli, da fižol prihaja zelo moker. Tako blago se ne dá odpošljati, zadruga ga bo morala v žitnici šele sušiti. Ker se pa s tem prodajanje zelo zavleče in se bojimo, da padejo med tem cene, sklenili smo, da bomo za fižol napravili poseben zapisnik. Kdor pripelje, dobi listek in na listek kot naplačilo tako nizko ceno, da zadruga ne bo imela zgube. Po prodaji se bo posamnim dalo doplačilo. Zadruga se ne more v takem slučaju izpostavljati nevarnosti velike škode; k sreči imamo v skladišču tako lep prostor za sušenje, kakor ga noben prekupec nima. Prekupci bi tako mokrega fižola niti sprejemati ne mogli.

Drevesca. Zopet opominjamo zadržnike, naj sade v jeseni kaj drevesce; drevesca za najboljše zimske jabolke se dobivajo v precejšnjem številu v zadrugi eno po 15 kr. ali pri Hornerju na Olšenici po 25 kr.

Oves za vojaščino. Dozdaj je plačevala vojaščina oves po celovski tržni ceni, ki je bila ravno vsled tega, da so kmetje v Celovcu vozili neposredno v c. kr. vojaško skladišče (Verpflegsmagazin), kot prej. Vojaško poveljništvo je zdaj žalibog naročilo, da se tukaj ne sme ljudem več dati, kakor dobiva ogrski žid, ki žito deloma prideluje vojaščini. Vsled tega se bodo cene znižale približno za 50 vin. pri metričnem stotu. Vsekako bomo še zanaprej skušali ostati v zvezi z vojaščino.

Vetrinjsko blago za zimsko obleko. Priporočamo zadržnikom za zimsko obleko vetrinjski loden, ki se v zadrugi dobiva. Čč. gg. duhovnikom priporočamo za haveloke močen, črni vetrinjski loden.

Načelnik zadruga je obolel. Naš načelnik gospod župan Jan. Picej je hudo obolel; molimo, da ta vrli rojak kmalu zopet ozdravi.

Gospodarske stvari.

Današnje stališče gledé gnojenja. Če si ogledamo uspehe kmetijskih preskušališč gledé poskusnega gnojenja, moramo priznati, da so se v zadnjem desetletju dosegli mnogi važni uspehi. Zlasti gledé porabe umetnih gnojil, gledé potrebe gnoja za raznovrstna tla in potrebe redilnih snovi različne rastline so preskušališča toliko obvestil spravila v javnost, da kmetovalci še niso bili v stanu vsega prebaviti in preskusiti gledé zanesljivosti. Kot praktik bi celo rekel, da so učenjaki v tem oziru več storili kakor je bilo potrebno, kar pa se jim ne sme zameriti. Iz častihlepnosti izvirajoča marljivost, da bi drugo preskušališče ne prišlo prej do kake iznajdbe, ter prizadevanje, to, kar se je zasledilo, naglo izročiti kmetijstvu v praktično porabo, je k temu pripomoglo. Posebno odkar je profesor dr. Wagner za gnojilne in rastlinske poskuse uvedel „kulturo v piskrih“ in je bilo mogoče take poskuse prirejati brez polja, v prostorih poleg laboratorija, so se poskusi jeli zelo množiti in so se nanašali na najraznovrstnejše sestave zemlje in nje potrebe gledé gnoja ter rastline in nje različne potrebe gledé redilnih snovi.

Pospeševalo je take poskuse to, da jih je lahko prirejati brez velikih stroškov, da je mogoče v rastlinjakih odstraniti vse škodljive vplive, ki se pojavljajo pri poskusih na polju vsled vremena, rastlinskih in živalskih škodljivcev, in da je mogoče pogoje rasti poljubno uravnati. K tem neštevilnim poskusom, katerih uspehi so se priobčevali od meseca do meseca, od leta do leta po obvestilih in letopisih poedinih preskušališč, kakor tudi po kmetijskih listih, so se pridružili še izidi onih poskusov, ki so jih prirejale posamezne tvornice in sindikati umetnih gnojil in jih v premenjih listih razširili med kmetovalce. Dasi so tudi te poskuse prirejali izvedeni in šolani možje, vendar jim praktik ne more toliko verjeti kakor uspehom pooblaščenih preskušališč, kajti izvirajo vendarle iz dobičkarije in imajo služiti v prid razprodaji dobičnih gnojil. (Konec prihodnjič.)

Tržne cene.
V Celovcu, dné 16. oktobra 1902.

Ime blaga	na birne		na hektolitre		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenca . . .	10	—	12	50	— konj
rž . . .	8	99	11	24	— pitana vola
ječmen . . .	7	30	9	12	4 vprežne voľe
oves . . .	4	63	5	79	3 junce
turšica . . .	—	—	—	—	77 krav
pšeno . . .	13	60	17	—	1 telica
fižol rdeč . .	13	—	16	25	35 pitanih svinj
krompir . . .	1	80	2	92	5 prascev
grah . . .	—	—	—	—	
ajda . . .	7	50	9	37	

Pitani volli so po — K do — K, vprežni volli po — K do — K, krave po 120 K do 350 K.
Sladko seno je meterski cent po 5 K — v do 6 K — v, kisló seno po 4 K 20 v do 5 K 40 v, slama po 3 K 20 v do 3 K 60 v.
Promet je bil slab.

Loterijske številke od 18. oktobra 1902.

Linc	14	70	32	21	27
Trst	1	74	52	43	81

NAZNANILA.

Kot kuharica

želi pri kakem gospodu duhovniku v službo stopiti v tej stroki dobro izurjena ženska srednje starosti. Dopisi naj se v tej zadevi pošiljajo upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Gostilna „Kramerle“ v Tinjah

se prodá ali dá v najem. Več pové „Hranilnica in posojilnica“ v Tinjah, p. Tinje pri Velikovcu.

Dva velika močna konja

se prodata v **Tinjski proštniji (Probstei Tainach).** Pošta Tinje pri Velikovcu.

Kovačnica

se dá v najem v Sepcu pri Grabštanju od 1. novembra t. l. naprej. Pri kovačnici je tudi skedenj in hlev. Več pové Val. Rohavnik p. d. Melhar v Sepcu, p. Grabštanj.

Prodá se

Urbanova kmetija s 30 orali polja v Gorijah pri Humbergu, občina Kotmaravas. Dopisi naj se pošljejo posestnici Neži Kropivnik, p. Kotmaravas na Koroškem.

Izvrstne in najnovjše

domače mline

brez kamnov in valjarjev, ki zmeljejo 3 krat več nego drugi, in se dajo lahko gonit z vsako silo, kakor tudi vse kmetijstvu potrebne stroje, posebno škoporeznice s patentovano napravo, da se pri delu nikdo ne more poškodovati, ki so zelo trpežni in delajo jako fino, prodaja ter prevzame vsa v to svrhu spadajoča dela pod jamstvom in po najnižji ceni

Josip Božič,

kmet in gostilničar v Dolini pri Pokrčah. Pošta Grabštanj (Graffenstein) na Koroškem.

S a l a m e

ogerske 1 gld. 70 kr., domače iz šunke 1 gld. 20 kr., domače 1 gld., dunajske 80 kr., šunko brez kosti (Rollschinken) 90 kr. in 1 gld. 10 kr., suho meso 70 kr., suho slanino 70 kr., glavino brez kosti 40 kr. kilo, velike kranjske klobase po 18 kr. in drugo pošilja od 5 kil naprej po povzetju, in sicer le dobro blago,

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Brinjevec,

natorni, staro in obležano blago, 1 liter 2 kroni 40 vin., 3 litri franko po pošti za 9 kron. **Fina, stara slivovka**, liter za 2 kroni, pošiljam proti povzetju.

Egidij Jeglič,

Selo, pošta Žirovnica na Gorenjskem.

Tomaž Svetina,
zaloga strojev,

Celovec, velikovška cesta št. 22, priporoča vse vrste **stroje, gepeljne** s postavljanjem vred. Za vsako postavljanje se jamči eno leto. Če kak stroj ali gepelj ne ugaja, se prvi brezplačno zopet odstrani, stroji se zamenjajo.

Kolesa in šivalni stroji

najnovjšega sestava.

Vsi stroji

na obroke ali gotovo plačilo. *Stari stroji se zamenjajo.* Vsaki mlin oddam za 8 dni na poskušajo; če ne ugaja, ga vzamem nazaj.

Patentovani Excelsior-mlin „Rapid“
z dvojnimi sitom.

Poprave se sprejemajo in po ceni računijo. — Nimam agentov, zato je vse mnogo ceneje.

Za obilna naročila prosi udani

Tomaž Svetina,
Celovec, velikovška cesta št. 22.

Bazprodaja!

Po smrti svojega soproga prodajam vso **hišno opravo**, kar je imam v zalogi, po kolikor mogoče najnižjih cenah.

E. Zufer,

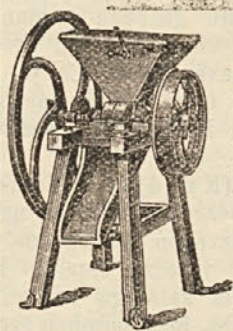
vdova mizarskega mojstra,
Celovec, Vetrinjsko obmestje št. 8.

Zajamčeno pristno mašno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi priporoča l. ljubljanski v svojem listu leta 1898. za nakup zajamčeno pristnega **mašnega vina** vč. duhovščini zato, ker je omenjeno društvo gledé razpošiljanja mašnih vin pod strogim nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej po 34 kron in više po stopinjah kvalitete za 100 litrov loco kolodvor Postojna. Rdeče namizno vino — kakor tudi večje množine — ceneje. — Na zahtevanje pošiljajo se vzorci Posoda se zaračuni po dobavni ceni ali se ista vrne franko v šestih tednih.

Kmetijska zadruga v Vipavi (Kranjsko).

Stroji za prirejanje krme.

Rezalnica za rezanico in krmo, s patentovanimi podlogami za mažo; tečejo jako lahko in prihrani se moči do okrog 40%; rezalnica za repo in krompir (repico); mlinci za robkanje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste štedilne peči z emajliranimi in neemajliranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje živinske krme, repice, za mnoge gospodarske namene itd.; nadalje: robkalnice za koruzo, čistilnice za žito, čistilne stroje trijerje, stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe ali na kolesih, mlatilnice, gepeljne, železne pluge, valjarje, brane.

Najboljši sejalni stroji „**AGRIKOLA**“ brez preminjalnih koles za vsako seme, za hribe in ravnino.

Samo-delujoče, patentovane škropilnice za uničenje grenkuljice, škodljivcev na sadnem drevju in peronosperie izdeluje in pošilja v najnovjši, priznani izvrstni sestavi

PH. MAYFARTH in sođr.

Tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par,

Ustanovljena 1872. **na Dunaju, II/1, Taborstrasse 71.** 850 delavcev.

Odlikovana z 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Ilustrovani ceniki zastoj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.